

kungliga slottet; men redan Gustaf I beslöt att flytta det. För närvarande är det trångt och högst illa inredt. Det norra korrektionshuset, endast för kvinnor, motsvarar desto bättre sitt ändamål. Den snygghet och ordning, som der äro rådande, förtjenar allmän beundran.

Uppför Kungsbacken komma vi till *Observatorium*, som anlades på den ås, hvilken nu ensam kvarstår efter Brunkeberg. Det grundlades 1748, enligt Vetenskaps-Akademiens önskan och förslag. Utsigten derifrån är vidsträckt och märkvärdig.

Efter en krökning vid *Observatorium* fortsätter Drottningatan, med namnet förändradt till Norrtullsgatan, fram till *Norrtull*. Denna tull stod fordom nedanför Kungsbacken, vid nuvarande Barnbuset.

Nedanför Kungsbacken, vinkelrätt afskärande Drottninggatan, vesterut till stranden af Clara sjö, leder Rörstrandsgatan förbi Sabbatsberg till *Sabbatsbergstullen*. Vid Sabbatsberg, som erhållit sitt namn

af källarmästaren Valentin Sabbat, hvilken härstädes bodde i början af 1700:talet, finnes en helsobrunn, ett hospital och ett stort fattig- och försörjningshus, med egen predikant och kyrka.

Något nordligare, ett stycke ofvanför Observatorium, leder den såkallade Carlbergsallén, parallel med Rörstrandsgatan, till *Carlbergstullen*. Vid Carlbergsalléen ligger på ena sidan Adolf Fredriks pastorshus, fordom Frimurareloge, och på den andra Bergianska Trädgården, en botanisk trädgård, egentligen ämnad att bilda trädgårdsmästare, och skänkt till Vetenskapsakademien af professor P. J. Bergius 1790.

Öster om Adolf Fredriks kyrka, i en dalsänkning, utbreder sig en del af staden, som erbjuder en egen utsigt, då man ser den ifrån Observatoriibacken. *Norra Surbrunn*, som upptäcktes af en kapellan Peter Muhr i slutet af 1600:talet, är omgifven af en park. Flera trädgårdar ligga strödda deromkring, och åtskilliga krökta

gator leda förbi det gamla världshuset Clas på Hörnet, förbi Ingemarshof, hvars egare, Ingemar Frodbom, i förra århundradet åt sin tjenare Klas skänkte ett hörn, hvaraf det förra stället erhöi sitt namn, till *Roslagstull*. Emellan Roslagstull och Norrtull utbreder sig *Belle Vue*, en vidsträckt malmgård, numera tillhörig H. K. H. Kronprinsen. Bellevue egdes i förra århundradet af Hofintendenten Pasch. Öfverståthållaren baron Carl Sparre blef egare af densamma och förskönade den, så att den nu är en prydlig engelsk park. Löfrika gångar genomskära den, och en af dessa följer stranden af Brunnsviken, på hvars motsatta strand Hågas sköna parker höja sig, äfvensom en utsigt öppnas bortåt Tivoli, Frescati och Albano på östra sidan af Brunnsviken. Vid Bellevue har kronprinsessan Josefina inföit silkesodling. Der äro i denna afsigt ausenliga mullbärsplantager anlagda.

Om vi nu återvända till vår utgångspunkt Gustaf Adolfs Torg, finna vi på

vägen Johannis och Jakobs församlingar. Den föria är endast ett annex till den sednare.

JOHANNIS KYRKA är uppbyggd af träd och försedd med en serskild klockstapel. Den hette fordom S:t Görans kapell.

Utanför Johannis kyrkogård ligger ett litet upphöjdt torg, *Johannis Plan*. Ett arbetshus och en skola äro derinvid byggda. Från detta torg leder Malmskillnadsgatan öfver Brunkebergs Torg och Malm-torgsgatan till Gustaf Adolfs Torg, utgörande gränsskillnaden emellan Jakobs och Clara församlingar. Emellan denna och Drottninggatan ligger Hötorget, ett af de rymligaste torg i Stockholm.

Vid *Hötorget* har professor Byström sin atelier, i det fordna så kallade *Styckgjuteriet*, der förut stycken götos och äfven de statyer, som pryda de förnämsta torgen i Stockholm, blifvit gjutna. Sergel hade äfven här sin atelier. Professor Byström har i sednaste tider uppfört ett litet eget hus bredvid kronans. Han har

i den öfversta våningen inrättat en stor salong med upplysning från taket, och i denna jemte kringliggande rum har Svenska akademien för närvaraude sitt bibliotek. Midtemot, vid öfra Beridaregränd, hafva metodisterna byggt en kyrka. *Landtbruks-akademien* eger sitt hus nästintill Byströms. Denna akademi inrättades 1811, och dess hus har småningom blifvit tillbyggt och utfördt. I dess lokal har den så kallade Elementarskolan sina rum. Akademien eger dessutom på Djurgårdssidan en äng, som kallas dess experimentalält, och der också åtskilliga experimenter i akademiens syfte blifvit gjorda.

Det *Teknologiska Institutet* erhöll 1826 den gamla så kallade Modellkammaren, belägen midtemot Landtbruksakademiens hus, till lokal. Detta institut åsyftar förnämligast att utveckla industrien och de mekaniska konsterna. Dess bibliotek och modellsamlingar äro intressanta. I hörnet af Beridarebangatan och Styckgjutarebacken, här i grannskapet, är

Det *Gymnastiska Centralinstitutet* beläget. Det inrättades 1813, och professor Ling var dess stiftare.

Vid Brunkebergstorg ligger ett praktfullt inrättadt hotel.

I grannskapet häraf, på Norra Smedjegatan, ligger den Katolska kyrkan, en prydlig byggnad, som blef färdig 1838.

Liksom Drottninggatan är den förnämsta som genomskär Clara församling, så är *Regeringsgatan* den förnämsta i Jakobs. Genom den så kallade Nya Vägen, förbi Träsket, hänger den tillsamman med Roslagstullsgatan. Den Nya Vägen är egentligen en sandgata, bebyggd med trädhus och bebodd af arbetsfolk. Den förtjenar verkligen att beses, om icke för annat, för den landtliga kontrasten emot den öfriga staden.

Till höger från Regeringsgatan, just der Nya Vägen tager sin början, leder en smal gränd till *Träsktorget*, den plats, der den Svenska rättvisan spöar och risar de uslingar, som nöden eller bristfälliga

moraliska begrepp gjort till förbrytare. Ett stycke derifrån ligger *Eriksberg*, Timmermansordens hospital, der förnämligast sådana personer, som under byggande eller i fält blifvit skadade, försörjas och vårdas, äfvensom orden här håller sina sammankomster.

Om vi följa Regeringsgatan utföre, nära emot Gustaf Adolfs torg, träffa vi till venster Enkhusgränden, som erhållit sitt namn af *Borgerskapets Enkhus*, en prydlig byggnad, som tillhörde Sparresläkten, innan den uppläts åt grefvinnan Woinarowsky, för någon fordran som hon hade hos kronan, hvilken genom en egares förbrytelse kommit i besittning af huset. Sjelfva Enkhuset inrättades 1725, sedan borgerskapet af grefvinnan inköpt det.

Ifrån Enkhuset kommer man, genom en liten port i fordna kungsträdgårdsmuren, in på *Carl XIII:s Torg*. Denna plats, den fordna Kungsträdgården, har i sednaste tider blifvit förvandlad till ett vidsträckt torg, på hvars midt Carl XIII:s staty är upprest.

Lummiga alléer sträcka sig längsefter torgets sidor. I fonden ligger det gamla Arsenalshuset, som, sedan de der förvarade troféerna blifvit förflyttade till Ulriksdal och till Riddarholmskyrkan, blifvit begagnadt till Brunnssalong för drickningen af artificiella vatten. Det är ganska förfallet. För närvarande, men troligen endast provisionellt, äro der uppställda Carl X:s, XI:s, XII:s och XIII:s kolossala statyer af Byström och Fogelberg. Torget slutar vid Norrström, sedan den Dramatiska teatern, fordom Dela Gardiska huset, efter branden 1825 blifvit alldeles borttaget. Carl XIII:s bild, modellerad af Göthe, blef gjuten i Paris af Carbonnau Piedestalen är omgifven af fyra bronslejon, modellerade af Fogelberg och gjutna af samma Carbonnau. Stoden astäcktes 1821 och lär vara upprest på konung Carl XIV Johans egen bekostnad.

Bredvid torget ligger

JAKOBS KYRKA. Dess förnämsta prydnad utgöres af altartaflan, som är målad af

Westin, och föreställer Christi förklaring. På den lilla kyrkogården derinvid är Kellgrens begrafven.

På östra sidan om Carl XIII:s torg ligger BLASHOLMEN, der några af de förnämsta husen, såsom det Pechlinska, Fersiska och Utrikes Statsministerns, äro att anmärka för sin prydighet.

Öfver Nybron, som skiljer Ladugårdslandsviken från det så kallade Katthafvet, kommer man, längs Nybrogatan, till *Ladugårdslandstorget*. Det var på detta torg som öfverste Hästesko, för sin delaktighet i Anjalaförbundet, på Gustaf III:s befallning blef afrättad 1790.

Ifrån Ladugårdslandstorget leder södra Humlegårds- eller Storgatan till *Humlegården*, en park och trädgård, der fordom en teater var inrättad, men som nu blifvit upplåten åt Linnéska samfundet. Drottning Ulrika Eleonora d. ä. lät här uppsätta ett lusthus.

Storgatan leder från motsatt sida af

Ladugårdslandstorget förbi kyrkan och kaserneerna för konungens gardar.

LADUGÅRDSLANSKYRKAN hade flera gånger blifvit företagen till uppbyggande, men först efter 80 års arbete blef hon färdig 1737. Hon är en rotunda af ett ganska eget byggnadssätt. Klockorna hänga i klockstapel. På kyrkogården är general Cardell begrafven.

I samma kvarter som kyrkan är *Artillerigården* belägen, med en öppen plats. Hufvudbyggnaden är betydlig och prydes af en frontispice, på hvilken föreställes en sköld, upphållen af tvenne lejon.

Fredrikshof, så kalladt efter konung Fredrik, som köpte det och skänkte det åt sin favorit, presidenten Bröman, inköptes af kronan till vinterpalats åt drottning Lovisa Ulrika. Äfven såsom enkedrottning vistades hon här tidtals. Då Gustaf III utförde sin statskupp vid 1789 års riksdag, lät han bitföra dem bland adelns ledamöter, som han arresterade. Här sutto äfven Anjalaförbundets förbrytare arrester-

rade, och det var härifrån som Hästesko utfördes till döden. Fredrikshof ligger ytterst till venster vid Storgatan. Det är numera upplåtet till kasern åt Svea Lifgarde. Lifgardet till häst har sina stall och sin kasern bredvid Fredrikshof vid Storgatan. På motsatta sidan har Andra Lifgardet sina kasernbyggnader, hvartill det fordna Terra Nova skeppshvarf blifvit användt.

Ladugårdslandet är i allmänhet militärens hemvist. Der finnas också de flesta militäriska inrättningar, såsom kronobageriet, det tillämnade gevärsfaktoriet, vid stranden midtemot Artilleriplanen, m. m.

Från Blasiiholmen, der fordom det så kallade Sillhofvet var beläget, hvilket uppbrann 1822, leder en bro till Skeppsholmen. Vid början af bron ligger Norra Slagtarhuset, och en fiskargång jemte en grönsaksmarknad hafva derbredvid blifvit anlagda.

SKEPPSHOLMEN eller Amiralitetsholmen var fordom bebyggd med ett kungligt

lusthus. Det var amiralen Clas Fleming, som på 1630:talet gjorde de anläggningar, hvilka voro behöfliga för Svenska flottan. Reparebana och hvarf inrättades. Vid 1676 års eldsvåda förstördes reparebanan, hvarvid också örlogsskeppet Westervik råkade i brand och gick förloradt. Då Stockholms slott brann 1697, kastades elden så vidt omkring, att jemväl den då ånyo uppbyggda banan på Skeppsholmen antändes, tillika med betydliga förråder. Kronans hus återuppbyggdes och isländsattes likväl. För närvarande finnes der kasern för sjofolket, ansefliga magasin, skjul för kanonjollar, och i de tvenne långa byggnaderna boställsrum för befälet vid Stockholms fördelning af flottan. Den af träd beskuggade platsen midtpå holmen utgör ett promenadställe om sommaren. En brunn, som der blifvit upprensad af greve Ehrensvärd, har sitt namn af en gammal gumma, Gaisa Rulta, som der af våda omkommit. *Skeppsholmskyrkan*, be-

lägen på en höjd, från hvars tak man har en skön panorama af Stockholm till utsigt, är ny och oinvigd, men redan nära att blifva ruin.

KASTELLHOLMEN, som af en bro sammanbindes med Skeppsholmen, är försedd med ett mångkantigt torn för tolf kanoner, hvilket iståndsattes 1785. En mastkran är uppsatt vid stranden af denna klippholme. Dessutom finnes der ett nytt sjukhus.

Innan vi lemna Norrmalm, anse vi oss böra fästa uppmärksamheten vid några enskilda hus, utmärkta för sin arkitektur. Dit höra: det Kniggeska huset vid Kungsbacken, bagaren Piels hus vid Drottninggatan, Björkmanska huset vid Regeringsgatan, Dybeckska huset vid Brunkebergstorg, Westinska huset och herr Owens gjuteri på Kungsholmen vid Handtverkerigatan m. fl. andra. Herr Owen har börjat anläggningen af en jernbro emellan Röda Bodarna och Myntgränden; men

ännu äro icke mer än de jernpyramider, som skola bära bron, färdiga.

Vi vända oss nu till

SÖDERMALM. Der var, på södra sidan om slussen, den gamla stadsgraven belägen. Den inrättades till *Jernväg* 1749, då rådmannen Kjerрман uppförde bron vid Saltsjön. Der uppställes emot serskildt uppförda pelare äfvensom mot murarna betydliga massor af stångjern. Genom hvalfven under bron utbäres det jern, som blifvit vägdt, för att transporteras. En annan hög bro leder upp till *Södermalmstorg*, der ett corps de garde för vakthållningen finnes. Detta torg är trångt, och husen på den ena sidan äro bland de högsta i Stockholm.

Vid ändan af torget, der Horns- och Götgatorna sammanträffa med hvarandra i en rät vinkel, ligger *Stadshuset*. Detta hus har blifvit byggdt på den plats, der fordom Ryssgården var belägen. Ryska handlanderne hade nemligen rättighet att sjelfva försälja sina varor härstädes. Nu-

mera hafva Ryska konsuler uthyrt bodarna åt Svenskar, sedan inga Ryska köpmän mera i Sverige äro bosatta. Sjelfva Stadshuset har innehållit Rysk och Kattolsk kyrka. Intill närvarande tid har Södra Kämnersrätten der haft sina sessioner. I den östra flygeln, som är vänd emot Petermyndes backe, äro fängelserum inredda. I sednaste tider hafva statsfångar blifvit der förvarade.

Stora GÖTGATAN går, uppför Götgatsbacken och Postmästarebacken, fram till *Skanstull*. Den är i allmänhet väl bebyggd och utgör, ända tills den afskäres af Högbergsgatan, gräns emellan Maria och Cathrina församlingar. Denna gräns går derefter vester om Götgatan öfver Fatbursjön samt derefter öfver berg och backar till Årstaviken eller Tantosjön, så att fortsättningen af Götgatan helt och hållet ligger inom Cathrina församling. Fordom gick här den så kallade Göta Väg, genom Grinds- eller Skanstull, der murar synas efter de fordna fästningsver-

ken, förbi Brännkyrka och Huddinge, söderut. Tvenne af Sveriges stora konungar, Gustaf II Adolf och Carl X, hafva såsom lik blifvit införda denna väg.

CATHRINA KYRKA, hvartill grundvalen lades 1656, på den höjd, der Christiern tyrann låtit bränna liken efter blodbadet, och der sedermera ett trädkapell blifvit uppbygdt af Johan III, är en af de vackraste i riket. Konung Carl Gustaf gaf kyrkan namn efter sin moder, och skänkte henne bland annat tvenne stora klockor, som han eröfrat i Polen. Då en eldsvåda 1723 öfvergått kyrkan, blef hon ånyo uppbyggd, efter ritning af borgmästaren Adelcrantz. En dôme uppfördes då midtöfver kyrkan, och dess sköna hvalf uppbäres utan pelare.

Längsefter stranden, ifrån Jernvägen till Stora Hvarfvet och Tegelviken, är den så kallade *Stadsgården*. En trädbro sträcker sig hela denna väg, och vid densamma lägga skepp till. Vid denna bro äro också de betydligaste varumagasinerna be-

lägna. Ett stort bomullsspinneri, som drifves med ångmaschin, är der nyligen uppbygdt.

Stora Hvarfvet, vid Tegelviken, blef anlagdt under Carl XI:s regering, och tillhörde staden. Det utarrenderades sedermera åt enskilda. Dess sista utarrendering skedde 1781 på nittio år.

Bortom Stora Hvarfvet, förbi en trädgård, anlagd på toppen af ett för öfrigt kalt berg, leder Tjärhofsgatan ut genom *Danvikstull*. Emellan denna tull och Skanstull ligger Hammarbysjön, i hvilken Barnängen, en i sednaste tider bekant skolinrättning, intager en löfbevext udde. Nära vid Barnängen är *Hammarbytull*, dit om vintern en isväg leder, och hvarest från man genom Stadsträdgårdsgatan, öfver Nytorget, som till en del omgifves af obodda tomter, inkommer till det inre af Cathrina församling.

I Cathrina församling bo de flesta af Stockholms sjömän. Älven äro der många fabriker anlagda.

HORNSGATAN leder igenom Maria församling, förbi Maria kyrka och Adolf Fredriks torg, till *Hornstull*, der öfver det så kallade Hornssund en flottbro blifvit anlagd, och vägen i slutet af 1600:tallet uppröjd söderut, i stället för den gamla Göta väg. Denna gata gör vid den så kallade Hornskroken, på högsta backen, en böjning, hvarest den erhåller namn af Hornstullsgatan.

MARIA KYRKA hade ett prydligt utseende innan den afbrann 1759, då jemväl 300 egendomar lades i aska. Den har sedermera blifvit uppbyggd i en sällsam smak. Sjelfva tornet blef först färdigt 1824. På Maria kyrkogård hvila skalderna Stagnelius och Nicander.

Adolf Fredriks torg eller, som det fordom kallades, Hornstorget, är ganska rymligt. Der lät konung Gustaf III hålla en lysande karusell den 29 och 30 Maj samt den 2 och 3 Juni 1777. Det Filipsenska huset, som innehåller en skola, intager den ena sidan af torget. Dess

ena flygel är likväl ännu icke uppbyggd.

Ett hus med en trädgård vid Hornstullsgatan har af borgerskapet blifvit inköpt och inrättadt till Gubbbhus, en försörjningsinrättning för utlefvade borgersmän.

Vid Götgatsbacken ligger Schönborgska huset, det största enskilda i Stockholm. Det intager ett helt kvarter. Det tillhörde fördom fältherren Jakob DelaGardie och hans grefvinna. Vid S:t Paulsgatan, som är vinkelrät mot Götgatan, och parallelt med Hornsgatan leder förbi Adolf Fredrikstorg, ligger den så kallade Reformerta kyrkan. Detta prydliga hus inrättades af Holländska envoyéen Rumpf. Det har numera blifvit försåldt till enskild egare. Kyrkosalen underhålles likväl. I slutet af Wolmaryxkullsgatan, som är parallel med S:t Paulsgatan, ligger ett hus, som man kallar drottning Christinas, emedan det på hennes befallning blifvit upp-

bygd. En vacker trädgård tillhör egendomen, som nu användes till fabrik. Sinkensdamm, till hvilken en liten rännil leder vatten från en större damm, Fatburen, hvilken vi ofvanföre nämnt, omgifves af en vacker trädgård, som ofta besökes af promenerande.

På motsatta eller norra sidan af Hornsgatan ligga Skinnarviksbergen. Alltifrån Söderström är stranden brant. Vid Bagvaldsbro, dit Pustgränden leder förbi Maria kyrka öfver Hornsgatan, är en båtled till staden. Sjelfva Skinnarviksbergen äro illa bebygda, och den klippiga stranden ser ofrukthar ut ända till Spiinhusviken, der den förbi Heleneborgs fabrik, Bergsunds gjuteri, midtemot Södra Korrektionshuset kröker sig till en udde. På andra sidan om denna udde ligger Hornstull. Stranden följer sedan lika klippfull Årstaviken eller Tantosjön ända till Skanstull.

Hela Södermalm bildar sålunda en ö, som endast vid Danviken, Skanstull och

öfver bron vid Hornstull hänger tillsammans med fasta landet.

Emellan Horns- och Skanstullar ligger en vintertull, *Tanto tull*.

EN VANDRING OMKRING STOCKHOLM.

DIJRGÅRDEN utgör om somrarne den trakt, som mest besökes af Stockholms innevånare. Dess pittoreska natur och dess friare landliga lif gör både vistelsen och besöket der angenäma, efter dagar tillbragta inom sjelfva stadens qualm och tvång.

Från Fredrikshof leder en bro, kallad *Lejonbryggan*, till Djurgården. Denna bro har sitt namn af ett lejon, som en tid hölls förvaradt bredvid densamma. Från bron har man på den ena sidan en vacker utsigt öfver Ladugårdslandsviken, och på den andra utåt Surbrunnsviken, der Skogs-

institutet höjer sig på en kulle på den norra stranden. Vägen leder nu utefter den södra till Blå Porten. Man har till höger den mur framsför Galerhvarfvet, hvilken i sednare tider blifvit uppbyggd i Mohrisk smak, med små, åttkantiga torn, efter herr öfverst-löjtnant Bloms ritning. Blå Porten, ett värdshus, beläget vid Djurgårdstullen, gör på intet vis skäl för sitt namn, åtminstone hvad färgen beträffar, ty de vidsträckta värdshusbyggningarne äro gula.

Om vi nu följa vägen till höger, komma vi till Slätten. Till venster lemna vi Teaterhuset, hvars yttre ingalunda motsvarar den smak och det snille, som de sednaste åren utmärkt representationerna i dess inre. En elegant paviljong, konditor Davidsons, sticker så mycket mera af mot den skröpliga byggnaden. Professor Byström har lagt grund till en villa sträxt bredvid. På andra sidan om vägen fortfarande muren, som innesluter galerhvarfvet. Derinnanföre byggas kanonslupar och jol-

lar, efter den ypperliga nya modellen, sedan galererna blifvit slopade.

Sjelfva *Slätten* begränsas på den ena sidan af Djurgårdsstaden — mest bebodd af timmermän och sjöfolk, samt vid stranden innehållande skeppshvarf och brädgårdar, och på den andra af byggnader för konstberidare och andra konstnärer, bland hvilka herr Pohl uppsatt sin inbjudande schweitzeri-paviljong. Längre fram ligger Vauxhallen, också en byggnad invigd åt nöjena. Djurgårdsstaden förlorar sig utmed stranden i en rad af eleganta villor, hvilka här och der ej försmå sällskapet af de mera nyttiga, men mindre prydliga brädgårdarna.

På en kulle, i skygd af ekar, står Bellmans byst, modellerad af professor Byström. Bredvid denna minnesvård åt Djurgårdens skald står också en prydlig schweizeripalviljong. Nu har man till höger Waldemars- och Biskopsuddarne, mellan hvilka en angenäm park utbreder sig. Förbi Listonhill och Alnäs, ett par nätta landt-

gårdar, går vägen till Manilla. Vid Lilla Manilla, på sjelfva stranden, ligger institutet för de döfstumma och blinda. Det öfre Manilla anlades af Spanska envoyéen Corall med Gustaf III:s tillstånd. Det tillhör nu konungen. Förbi Täckä Udden leder vägen fram till Blockhusudden, der en sjötull är anlagd. Bortom denna har en kanal blifvit öppnad, som sammanbinder Surbrunnsviken med fjärden derutanföre. Denna kanal går förbi *Djurgårdsbrunn*. Omkring denna helsökälla har liksom en småstad börjat bilda sig, och åtskilliga anläggningar blifvit gjorda för att göra vistelsen derstädes angenäm för dem som besöka den, vare sig för att finna helsan eller nöjet. Grefvinnan Piper har derbredvid anlagt ett prydligt landställe.

Vägen går nu utmed Brunnsviken till **ROSENDAL**. Det var förut Djurvaktareboställe. Gustaf III skänkte det åt sin favorit Debesche. Nuvarande konungen köpte det 1817 af general Camps. Det nedbrann 1819, hvarest konungen lät

med stor kostnad ånyo uppbygga det efter öfverst-löjtnant Bloms ritning. Derutanföre står den ryktbara porfyrurnan från Elfdalen, den största i sitt slag i hela världen. Längre fram ligga *Sirishof* och det af öfverst-löjtnant Blom prydligt bebyggda *Framnäs*.

Hela vandringen kring Djurgården erbjuder de behagligaste utsigter, der, mellan klippor, parker och vatten, än landthus i olika stilar, än sjelfva hufvudstadens byggnader och torn, och än de förbiulande skeppen och båtarna visa sig.

På andra sidan om Brunnsviken ligger *Ladugårdsgärdet*, excercisfält och lägerplats för de trupper, som vanligen om somrarne ditbeordras. På *Ladugårdsgärdet* höjer sig *Drottningberget*, en kulle, på hvilken en paviljong är uppbyggd till höggvarter för konungen eller kronprinsen, då de besöka lustlägret. På något afstånd derifrån ligger, öfver hafsviken *Lilla Wärtan*, *Lidingöbro*, en ovanligt lång flottbro, i grannskapet af *Kaknäs*, der några